ÉGETÉS HELYETT SZELEKTÁLJ!

Alapítványunk 2005-ben jött létre, azzal a szándékkal, hogy működésünk nyomán létrejöjjön egy, a helyi közösségeken és erőforrásokon alapuló, a múltban gyökerező, emberi és környezeti szempontból is élhető és fenntartható társadalom.

Alapítványunk országszerte tevékenykedik a környezetvédelem területén, különös tekintettel a levegő-szennyezés és az iparvállalatok civil kontrollja témakörében.

Hagyományőrző tevékenységünk színtere a Nagykunság, amelynek tiszagyendai táj- és faluházunk a kiindulópontja.

Látogasson el honlapjainkra, ahol bővebben megismerkedhet tevékenységeinkkel:

www.valaszuton.hu
www.legszennyezes.hu

Kérjük, támogassa tevékenységünket!
SZJA 1% felajánláshoz adószámunk:
18615551-1-11
Bankszámlaszámunk:
58600575-11237514

VÁLASZÚTON ALAPÍTVÁNY

Válaszúton Alapítvány

Válaszúton Hagyományőrző és Környezetvédő Alapítvány
"Válaszúton Alapítvány"
www.valaszuton.hu
www.legszennyezes.hu

2500 Esztergom, Akácos u. 2.
valaszuton@valaszuton.hu

A kiadványt írta:
Zubor Kata

Lektor:
Szuhi Attila

A kiadvány megjelenése a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával valósul meg.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTÉRIUM

www.szelektalok.hu

A kiadvány szabadon másolható, terjeszthető.
A kiadványt újrahasznosított, környezetbarát papírra nyomtattuk.

HASZNOS INFORMÁCIÓK

2017. októberétől kezdődően az Eszköz Kft. esztergom-kertvárosi telephelyén (Kesztölci út, Hulladékkezelő telep) az esztergomi lakosok **ingyenes leadhatják az elektronikai hulladékokat, az építési, bontási hulladékokat** (max. 2 m^3) és a **szelektíven gyűjtött hulladékokat**.

Esztergomban működik **ZÖLDJÁRAT**, amely áprilistól november végéig keddi napokon ingyenesen **elszállítja a zöldhulladékot**. Ha otthonában nem tud komposztálni, és ilyen igénye van, jelentse be hétfőnként 13 óráig a 33/313-084-es telefonszámon.

Esztergomban a **lomtalanítás** szintén egyéni bejelentésre történik, igényüket személyesen vagy telefonon jelezhetik az Eszköz Kft. ügyfélszolgálatán. (A lomtalanítás pénteki napokon történik előre egyeztetett időpontban)

Mit tegyünk, ha a környezetünkben hulladékot éget valaki?

- Világosítsuk fel, mennyire káros rá és környezetére, amit tesz
- Kérjünk segítséget a tűzoltóságtól vagy a rendőrségtől
-Írjunk levelet a járási kormányhivatalhoz és tegyünk közérdekű panaszt. Ez az eljárás illetékmentes.

Milyen jogszabályokra hivatkozhatunk a levelünkben?

- 306/2010.(XII.23) Korm.rend. - a levegő védelméről (tiltja a hulladékok elégetését, lsd. 27.§ (2)(3))
- 1995. évi LIII. törvény 97. § (2) - környezetkárosítás bejelentése
- 2004. évi XIX. törvény 141-143. § - a közérdekű bejelentésről

1. Bevezetés

Országszerte tapasztalható jelenség napjainkban, hogy az őszi és téli időszakban a levegő minősége gyakran kifogásolható, és a szennyező anyagok értékei naponta akár többször is meghaladhatják az egészségügyi határértéket. Ez pedig azt jelenti, hogy ilyen időszakokban nem tanácsos a szabad levegőn tartózkodni, hiszen a légszennyezettség magas szintje az egészségi állapotunkra is hatással van, mind rövid, mind hosszú távon.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) minden évben kiadja azt a jelentést, amelyből kiderül, hogy az előző évben hány ember halálát okozta a rossz levegőminőség, az adatok enyhén szólva is hátborzongatóak. Az Európai Unió tagállamaiban 2014-ben mintegy **400 ezer (!) ember halt meg** azért idő előtt, mert rossz levegőminőségi viszonyok között élt. Ugyanebben az évben **hazánkban közel 12.000 ember** idő előtti halála köszönhető a rossz légszennyezettségi viszonyoknak.

Ma már országos jelenség, hogy a késő délutáni órákban egyre több kéményből száll fel sötét, rendkívül maró szagú füst, mely arra utalhat, hogy a lakosok a háztartásban keletkező kommunális és más jellegű hulladékok elégetésével váltják ki a számukra sokszor megfizethetetlen tüzelőanyagot. Szomorú tény, hogy nem csupán a legszegényebb rétegeknél tapasztalható ez a jelenség, ez utóbbit tudatlanságra vagy emberi felelőtlenségre lehet visszavezetni. Vannak olyan települések, ahol a hulladékkal történő fűtés olyan mértékű, hogy esténként már nem tanácsos senkinek az utcára menni, hiszen mindent beborít az átható, fekete füst.

Közvetlen környezetünk, Esztergom és Dorog térsége, vagy más néven a Dorogi-medence hosszú évtizedek óta komoly problémákkal küzd a levegőminőség terén. Ennek okai a forgalmas utak (melyek évről-évre egyre nagyobb forgalmat bonyolítanak) és a környezetet terhelő ipari vállalatok, melyek ezen a területen

nagyobb számban találhatók, mint az ország kevésbé iparosodott területein. Ehhez a sok szempontból kifogásolható levegőminőséghez egyre nagyobb arányban adódik hozzá napjainkban **a lakossági tüzelés káros hatása,** amelyet csak fokoz az a már említett jelenség, hogy egyre növekvő szeméthegyeinket a kazánjainkban és a kályháinkban próbálunk eltüntetni.

Pedig erre számos más, sokkal kevésbé környezetterhelő módszer is létezik, amelyekkel nem veszélyeztetnénk saját és gyermekeink egészségét. Ne feledjük: mint ahogy a vízcseppek is képesek óceánná összeállni, úgy mi is **csak egyénileg tehetünk** apró, ám sorsdöntő lépéseket, melyekkel káros és fenntarthatatlan folyamatokat állíthatunk meg és fordíthatunk vissza, hogy ne csak gyermekeink, hanem unokáink és dédunokáink is élvezhessék Földünk kincseit!

A jövő tehát rajtunk áll, induljunk el a helyes úton!

Zubor Kata
Válaszúton Alapítvány

2. A fűtésről: tüzelőanyagok, környezetbarát tüzelés

Tüzelőanyagok

Ma alapvetően háromféle tüzelőanyaggal fűthetünk, melyek környezeti terhelése más és más.

FA

A fa tüzelőanyagként való hasznosítása a legrégebbi időkre nyúlik vissza. A fákat keménységük szerint kemény és puhafákra oszthatjuk, tüzelésre a kemény fafajok alkalmasak leginkább (akác, tölgy, bükk), főleg akkor, ha kizárólag fával fűtünk. Ha szénnel vegyesen alkalmazzuk, akkor a puhább fafajok, mint a nyárfa, a kőris vagy az éger is alkalmas lehet a tüzelésre. A gyümölcsfák és a fenyőfélék részben alacsony fűtőértékük, részben a fenyőfélék magas gyantatartalma miatt nem alkalmasak a fűtésre. A fával való tüzelésnél nem hanyagolhatjuk el a fa nedvességtartalmának kérdését. **Minél szárazabb a tűzifa, annál hatékonyabban és tisztábban tüzelhetünk vele**, ideális a 20%-nál alacsonyabb nedvességtartalom. Érdemes a tűzifát több évig szárítani, hogy nedvességtartalmát minél lejjebb vigyük. Ha erre nincs lehetőségünk, akkor törekedjünk rá, hogy a téli tűzifát már kora tavasszal megvegyük, és szárítsuk nyáron jól szellőző, esőtől védett helyen!

Fából ma már többféle formában kapható tüzelőanyagokat állítanak elő, ilyen a fabrikett és a pellet is.

SZÉN

A szén szintén gyakran használt tüzelőanyag, létezik belőle jobb és rosszabb minőségű. A rosszabb minőségű szenekhez a lakosság szegényebb rétegei is hozzájutnak, ezek viszont sokkal környezetterhelőbbek, mint a drágább és jobb minőségű változatok. A legtöbb hazai szén szennyezett, égetésük során szén-dioxid és kén-dioxid jut a levegőbe. A kén-dioxid a légkörben kénsavvá alakul, melyet ha belélegzünk károsítja a nyálkahártyánkat, irritálja a szemet, káros hatással van a légzőszervekre. Égetése során nitrogén-oxidok is keletkeznek, ezért összességében a szénnel való tüzelésnek a károsanyag-kibocsátása számottevő a levegőminőség szempontjából.

FÖLDGÁZ

A vezetékes földgázzal való tüzelés komoly előnyökkel jár a helyi levegőminőség szempontjából, ám a csökkenő készletek és a növekvő árak miatt egyre mellőzöttebb tüzelési forma a lakosság körében. A szén-dioxid kibocsátást leszámítva **a leginkább környezetbarát fűtési mód**, emellett számos olyan előnnyel rendelkezik, amellyel a másik két tüzelőanyag nem. Ilyen például, hogy nagyon jó, 90% fölötti hatásfokkal fűthetünk vele, ha korszerű fűtőberendezéssel rendelkezünk, kényelmes és tiszta.

Mit NE ÉGESSÜNK a kazánban és a kályhában?

- minden fajta hulladék
- kezelt fa (lakozott, festett felületek, bútorok maradványai, régi ablak)
- bútorlap, rétegelt lemez
- autógumi, más gumiszármazék
- használt ruha, régi rongyok
- használt olaj, étolaj, üzemanyag
- színes újságpapírok
- PET palack, különféle műanyagok
-használt cipő

Fontos látnunk, hogy bármit égetünk a kazánunkban vagy kályháinkban, mindig keletkezik valamilyen égéstermék. Ha tökéletlen az égés vagy nem megfelelő tüzelőanyagot használunk (pl. nedves a fa, kezelt fa (festett, lakozott)), vagy nincs elég oxigén az égéshez, esetleg a füstelvezető berendezés (kémény) hibás, akkor sok kisméretű részecske (szálló por: PM_{10}, $PM_{2,5}$) és károsanyag (szén-monoxid, nitrogén-oxidok, stb.) kerül a levegőbe.

Minél tökéletesebben égetjük el a tüzelőanyagokat, annál kevesebb tűzifára lesz szükségünk, és környezetbarát módon fogunk fűteni. Ehhez a megfelelő tüzelőanyag kiválasztása mellett a fűtőberendezések karbantartására vagy az elavult fűtési rendszerek cseréjére is szükség van.

A vegyes tüzelésű kazánban nem szabad hulladékokat égetni, hiszen ezzel nagyon sokat ártunk saját magunknak, családtagjainknak és közvetlen környezetünknek! **A hulladékok égetése során nagyon sokféle toxikus, mérgező anyag szabadul fel és kerül a levegőbe, amelyek rövid és hosszú távon is egészségkárosító hatásúak!**

Éppen ezért **jogszabály is tiltja a hulladékok égetését:**
"Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad.
(3) Lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos." (306/2010.Korm.rend. 27.§)

3. A helytelen tüzelés egészségügyi vetülete

Ha a fent említett hulladékok közül bármelyiket elégetjük, akkor **olyan anyagok kerülnek a levegőbe, amelyek bizonyítottan rákkeltő hatásúak, idegrendszert, immunrendszert, hormonrendszert károsítanak,** növelik **az olyan betegségek kockázatát, mint a szívinfarktus, az agyvérzés, a szív- és érrendszeri megbetegedések**. Hozzájárulnak a **légzőszervi megbetegedések** kialakulásához és súlyosbodásához, a **hormonháztartás rendellenességeihez, meddőséget, impotenciát** okozhatnak.

Kutatók úgy számolják, hogy Európában éves szinten mintegy 400 ezer ember idő előtti halálához járul hozzá a légszennyezés magas szintje, hazánkban mintegy 8-14 ezer főre becsülik az idő előtti halálesetek számát évente, melyek a légszennyezettségre vezethetők vissza.

A háztartási szemét elégetésekor még egy további problémával is számolnunk kell: a belélegzett káros anyagokon túl, **a talajba kerülve a növényeken és állatokon keresztül bekerülnek a táplálékláncba,** ott feldúsulnak, így hosszú távon is kifejtik káros hatásukat, további kockázatokat jelentve az egészségünkre nézve.

Mi kerül a levegőbe, ha hulladékot éget otthonában?

1. **Szálló por (PM_{10}; $PM_{2.5}$)**

A kis méretű részecskék, ún. szálló porok (PM-particulate matter) komoly egészségügyi hatással vannak az emberi szervezetre. Az égésből származó szálló porok főleg gyulladásokat okozhatnak.

A szálló por részecskéihez különféle mérgező anyagok: fémek, mutagén anyagok, emellett vírusok, baktériumok, gombák tapadhatnak, melyek belélegezve könnyedén lejutnak a tüdőbe is. Attól függően, hogy milyen anyag jut be a légzőrendszerbe, alakulhatnak ki különféle megbetegedések, mint szilikózis, azbesztózis, pamutláz, stb. Rövid távon a nyálkahártya irritációja, köhögés és nehézlégzés írható a számlájukra. A tüdőbe jutva gyulladásos folyamatokat indítanak el, aminek folytán nőhet a vér alvadékonysága, fokozottabb lehet a vérrög-képződés, emiatt kialakulhat **szívroham, stroke, daganatos megbetegedések.**
A WHO tanulmánya szerint a szálló por okozta légszennyezettség átlagosan kb. 10 hónappal csökkenti a várható élettartamot.
A legveszélyeztetettebb korcsoport: az idős emberek, a gyermekek (kisgyermekek és csecsemők).

2. Szén-monoxid (CO)

A szén-monoxid szagtalan, színtelen gáz, rendkívül mérgező. Akkor keletkezik, ha széntartalmú anyagokat égetünk, és tökéletlen az égés. A szén-monoxid eleinte fejfájást, látászavart, kábultságot, szédülést okoz, majd súlyos oxigénhiányos állapotot okoz a szervezetben, károsítva a létfontosságú szerveinket.

3. Nitrogén-oxidok (NOx)

Irritáló hatású gázok, elkülönített hatását nehéz megállapítani, ugyanakkor légzőszerveinkre vannak negatív hatással, csökkentik a légzésfunkciót, különösen az asztmások életét nehezíti meg. Magas szintjük hozzájárul a szív- és érrendszeri, illetve a tüdőbetegségekhez, az immunrendszer ellenálló képességét csökkenti.

4. Kén-dioxid (SO2)

Leggyakrabban akkor keletkezik, ha kéntartalmú tüzelőanyagokat égetünk (pl. szén). A levegőből jut a szervezetünkbe, ingerli a nyálkahártyát, de okozhat nehézlégzést, légcsőgyulladást, hörghurutot. Szakemberek szerint hozzá-

járul az asztma kialakulásához is.

A főbb szennyezőanyagok mellett még **számos más méreg** is a levegőbe kerül, ha nem figyelünk oda eléggé, hogy mivel és hogyan fűtünk. Ilyenek az **illékony szerves vegyületek,** melyek rövid távon irritáló hatásúak, hosszú távon akár rákkeltőek is lehetnek; vagy a **policiklikus aromás szénhidrogének**, melyek szintén toxikus hatásúak, egyes becslések szerint a tüdőrák kockázatát akár 8-szorosára is emelhetik. Ezeken kívül **fémek** is kerülhetnek a levegőbe, melyek főleg a hulladékok égetése során jutnak oda. Ennek az az oka, hogy a hulladékoknak sokkal magasabb a fémtartalma, mint a hagyományos tüzelőanyagoké, ezek pedig a szálló por szemcséire tapadva jutnak a levegőbe. Mivel a szálló por részecskék bejutnak a tüdőbe, így az azokon megkapaszkodó nehézfémek (arzén, higany, ólom, nikkel, stb.) is!

4. Hogyan fűtsünk helyesen?

Az eddig leírtakból világosan látható, hogy létfontosságú a helyes fűtés elsajátítása!

Jelenleg 1,3 millió háztartásban fűtenek szilárd tüzelőanyaggal, mint amilyen a tűzifa és a szén, ezekkel akkor fűtünk helyesen, ha **a tűzifa száraz** (10-20%-os víztartalom) és **jó hatásfokon ég el,** ekkor a legkevesebb a légszennyező anyagok kibocsátása. **Tilos elégetni a festett, lakozott fákat, a bútorlapot, a feleslegessé vált ruhákat, cipőket, a műanyagokat (műanyag játékok, PET palackok), a gumihulladékot, mert ezek elégetésekor a bennük lévő mérgező vegyületek (korom, nehézfémek, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, kéndioxidok és ezek elegye) a levegőbe és a hamuba kerülnek és mind közvetlenül (belélegezve), mind közvetetten károsítják az egészségünket!**

Az alábbiakban összefoglaljuk, **mire kell figyelned a fűtés során:**

- Rendszeresen ellenőriztesd a kéményt és a tüzelőberendezést! Ha nagyon elavult, cseréld modernebbre, jobb hatásfokúra!
- A tüzelőberendezés kiválasztásánál részesítsd előnyben azt, amely nagyon magas hatásfokkal működik és közel tökéletes égést biztosít (pl. pellet-kazán)
- A tűzifát szárítsd hosszú ideig (legjobb, ha két évig, de minimum egy évig!)
- Részesítsd előnyben a gázfűtést, ha tömbházat vásárolsz, olyat válassz, ahol távhővel fűtenek!
- Ha szénnel fűtesz, akkor válaszd a jobb minőségű szeneket!
- **A HULLADÉKOT SOHA NE ÉGESD EL!!!**
- A házadat szigeteld le, ezzel nagyon sokat spórolsz a tüzelőanyag mennyiségén!
- Ne fűtsd túl a házadat! Szintén sok tüzelőanyagot spórolsz, ha egy-két fokkal alacsonyabb hőmérsékletre fűtöd fel a lakást. Hidd el, hamar hozzászoksz, ha pedig fázol, bújj bele egy meleg pulóverbe!

5 Mit csináljunk a szeméttel? Égetés helyett szelektív gyűjtés

A háztartási hulladékoknak nem a kályhákban van a helye. Összetételét tekintve, mintegy 30%-a szerves anyag (zöldség- és gyümölcshulladék, falevél, stb.), mely kiválóan komposztálható, és felhasználható kertünk talajának javítására. Ma már a legtöbb településen elérhető a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés, használjuk ki ennek előnyeit: a papír, műanyag, üveghulladékot gyűjtsük szelektíven!

Néhány szóban a komposztálásról

A háztartási hulladéknak igen jelentős része olyan, amely szerves anyag. Ezek remekül komposztálhatók. Ugyanígy **a családi házaknál keletkező kerti hulladékot, avart sem szabad elégetni,** a zöld hulladék is viszonylag hamar lebomlik, és értékes tápanyagot juttathatunk így vissza a kertünk talajába.

Miért jó, ha komposztálsz?

- mert csökkented a keletkező kommunális hulladékot, ezzel megnöveled a lerakók élettartamát
- értékes komposztot termelsz, melynek pozitív hatását közvetlenül élvezheted: értékes tápanyagok kerülnek vissza a talajba, javul a kerted talajának vízellátottsága, élővé teszed a talajt
- a komposzttal kiválthatod a műtrágyázást, így csökkented az üvegházhatású gázok kibocsátását
- mivel nem égeted el a zöld hulladékot, kevesebb mérgező, toxikus anyag kerül a levegőbe, javul a levegő minősége, ezáltal a közvetlen környezeted egészsége

A háztartási hulladék kb. 30 %-a komposztálható! A komposztálás pedig egy nagyon egyszerű eljárás, **bárki, bármikor elkezdheti!** Keríts el a kerted árnyékos sarkában egy részt, ide hordd a háztartásodban keletkező zöld hulladékot (zöldség- és gyümölcspucolás hulladéka, kávézacc, tojáshéj, szobanövények elszáradt levelei, stb.), a kerti zöld hulladékot (lenyírt fű, lemetszett ágak, lehullott levél, stb.). Ma már lehet készen komposztkeretet vásárolni, de komposztálni enélkül is lehet!

Fontos, hogy időnként forgasd át a komposztot, így kellő oxigénhez juttatod, nem rothad be, és gondoskodj arról, hogy ne száradjon ki!

6. Égetés helyett szelektálj! Termelj kevesebb hulladékot!

Mára országosan, a legtöbb településen, így Esztergomban és környékén is van lehetőség a szelektív hulladékgyűjtésre, hulladékszigetek vagy házhoz menő szelektív hulladékszállítás formájában. Van olyan település, ahol a lakosok külön hulladékgyűjtő edényzetet kaptak erre a célra, amelybe vegyesen gyűjthetők az újrahasznosítható hulladékok, más településeken (így nálunk is) hulladékfajtánként külön lehet gyűjteni, és műanyag zsákokban kitenni a kapu elé havonta egyszer. Akik tömbházakban laknak, azok részére megmaradtak a hulladékgyűjtő szigetek, ők ide vihetik a papír-, fém-, műanyag- vagy üveghulladékaikat.

Mit gyűjthetsz szelektíven?

Műanyag hulladék: leggyakrabban csak az ásványvizes PET-palackokat gyűjtjük szelektíven, pedig idetartoznak a különféle tisztító- és tisztálkodószeres flakonok, azok kupakjai, a műanyag zacskók és csomagolóanyagok. Fontos, hogy mindig mossuk tisztára ezeket!
Fémhulladékok: konzerves dobozok, üdítős-, sörös dobozok, háztartásban keletkező fém hulladékok (pl. evőeszközök).
Papírhulladék: Újságok, magazinok, hirdetős és reklámújságok, füzetek, könyvek, csomagolópapírok, kartondobozok, kiöblített tejes és üdítős (karton)dobozok.
Üveghulladék: fehér- és színes üvegek, úgymint szörpös, sörös, boros, stb., befőttes (öblös) üvegek.

A fém- és műanyaghulladékot egy zsákban gyűjthetjük, egy másikban pedig a papírt (ezt lehet kötegelve is). Jelenleg a házhoz menő szelektív hulladékjáratok nem szállítják el az üveghulladékokat, azokat továbbra is a hulladékgyűjtő szigetekre vihetjük (általában külön konténerbe kell tennünk a fehér és színes üvegeket). Az egyes településeken érvényes szabályokról az ott hulladékszállítást végző szolgáltató honlapjáról vagy tájékoztatójából informálódhat.
Nagyon fontos, hogy minden szelektíven gyűjtött hulladék

szennyeződésmentes legyen, ne felejtsük el, hogy azzal emberek dolgoznak!

Nincs megoldva az újrafeldolgozása a következőknek, ezért **NEM gyűjthető szelektíven:** a hungarocell, a margarinos doboz, a szennyezett (zsíros, olajos) hulladékok, CD-lemez, magnókazetta, nejlonharisnya, stb.

Fontos, hogy az **elektronikai hulladék**ot (használhatatlan/elromlott hűtőszekrény, számítógép, magnó, vízforraló, CD-lejátszó, televízió, stb.) szintén szelektíven kell gyűjtenünk, **ne dobjuk azokat a kommunális hulladékok közé!** Begyűjtésük vagy a hulladékudvarokban vagy meghatározott napokon egy erre kijelölt helyen történik (kampányszerűen).

Mi történik a szelektíven gyűjtött hulladékkal?

A szelektíven összegyűjtött és elszállított hulladékok válogatásra kerülnek hulladékfajták szerint, amelyet legtöbbször emberek végeznek, majd bálázzák őket, vagyis kocka alakú formákba préselik őket. Ezt követően a bálák hulladékhasznosító cégekhez kerülnek, ahol darálják, majd regranulátumként értékesítik az anyagot, vagy termékeket készítenek belőle. Ma Magyarországon több mint száz cég végez újrahasznosító tevékenységet, vagyis a felvevő piac megvan, amiből nagyon sok újrahasznosított termék készülhet.

Szólnunk kell még a **veszélyes hulladékok**ról is, amelyeknek szintén nem a kommunális hulladékok közt van a helye, ezek veszélyesek a környezetre és az élővilágra, ezért **különleges kezelést igényelnek.** Ide tartoznak:

- a használt akkumulátorok - vidd el a hulladékudvarba
- lejárt szavatosságú vagy fel nem használt gyógyszerek – leadhatók bármelyik gyógyszertárban
- fel nem használt vegyszerek, festékek, hígítók, gyanták, ragasztók (hulladékudvar)
- szárazelemek – leadhatók számos üzletben erre a célra rendszeresített gyűjtőedényben
- szennyezett étolaj – leadható a benzinkutaknál és számos üzletben
- fénycsövek, izzók: a bennük lévő higanytartalom miatt veszélyesek, szintén leadhatók számos üzletben, erre a célra rendszeresített gyűjtőedényben

A legfontosabb, hogy ezek a hulladékfajták **ne kerüljenek a kommunális hulladékok közé!**

Végül ne feledjük! Nem a szelektív gyűjtés a legjobb megoldás a hulladékok kezelésére, hanem jövőnk és Földünk szempontjából az a legfenntarthatóbb, ha minél kevesebb hulladékot termelünk!

7. Cél a minimális hulladéktermelés!

Gondoljunk bele: nagyapáink úgy éltek, hogy nem hagytak maguk után hulladékhegyeket vagy óriási kiterjedésű hulladékszigeteket az óceánokban.

Könnyű volt nekik! – mondhatnánk, hiszen nem fogyasztói társadalomban éltek! Nem kellett megvásárolniuk mindent, amit a divat és a reklámok diktáltak!

Gondolkozzunk! Nekünk sem kell! Minden vásárlás előtt kérdezzük meg magunktól: valóban szükségünk van erre a termékre? A gyermekeinket elhalmozzuk játékokkal, ruhákkal, saját ruháink és cipőink nem férnek a szekrényben, az élelmiszerpazarlás (a kidobott, még ehető ételek) mértéke soha nem látott méreteket ölt. És ez csupán a jéghegy csúcsa. Autóval megyünk mindenhová, családonként két-három autóval is rendelkezünk, szennyezzük és pazaroljuk a vizeinket, a műanyag zacskókba és PET palackokba pedig hamarosan belefulladunk (az állatok egy része már fuldoklik tőle).

Apró lépésekkel kezdjük el magunkon és családunkon, míg el nem jutunk a kidobott hulladékunk minimális szintjére. Tűzzünk ki magunk elé kis célokat, majd egyre nagyobbakat, higgyük el, ezek teljesítése boldogabbá tesz bennünket, mint egy újabb szoknya a szekrényben!

Pár ötlet, ha Te is belevágnál:

- Írj bevásárlólistát, és csak azt tedd a kosaradba, amire valóban szükséged van!
- Kerüld az agyoncsomagolt termékeket (pl. bonbonok, lapka sajt)!
- Vigyél magaddal bevásárlótáskát, kosarat!
- Ne fogadd el a nejlonzacskót, erre a célra is vigyél magaddal tasakot (zsinóros vászonzsák)!
- Kerüld az eldobható, egyszer használatos termékeket! (borotva, pelenka, papírzsebkendő, ásványvizek, stb.)
- Palackozott ásványvíz helyett igyál csapvizet! Eldobható flakon helyett használj kulacsot!
- Használd a papír mindkét oldalát!
- Használd kevesebbet az autódat! Ahová lehet, járj gyalog, kerékpárral, tömegközlekedéssel!
- Csökkentsd az otthonodban található vegyi anyagokat: tisztító- és tisztálkodószereket! Válassz helyettük környezetbarát anyagokat!

A sort a végtelenségig folytathatnánk, de ezekkel érdemes elkezdeni! Meglátod, pár nap múlva már azon fogod törni a fejed, hogyan tudnád még csökkenteni a hulladékodat!